

ELOFIZETES

HETI NYOLC ÉS VIDEKRE

Egy évre ... 100 Lei.

Fél évre ... 50 Lei.

Három hónapra ... 45 Lei.

Egy hónapra ... 15 Lei.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.Bulevardni Regele Ferdinánd
L. (József lőh.-ut. 22.)

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, március 5.

A lengyel szövetség.

BUCURESTI. Sapiaha lengyel külügyminiszter megbeszélést folytatott Take Jonescu külügyminiszterrel. A megbeszélésen résztvett Christescu tábornok és Zadarovskij lengyel tábornok is. Ezután Sapiaha felkereste a miniszterelnököt, később pedig a király kihallgatáson fogadta a lengyel külügyminisztert. A bucurestii lengyel követség Sapiaha külügyminiszter tiszteletére disztribúciót adott. Öt órakor Take Jonescu külügyminiszternél tea volt, este pedig banketten vettek részt, amelyen Take Jonescu pohárköszöntőt mondott és rámutatott a lengyel szövetség szükségességére. Sapiaha válaszában rámutatott arra, hogy Lengyelország rá van utalva Romániára. Utána Averescu miniszterelnök beszélt a román nép nevében és kifejtette, hogy Románia és Lengyelország érdekei megegyeznek.

BUCURESTI. A kamara legutóbbi ülésén Cosca a lengyel külügyminiszter bucurestii tartózkodásáról beszélt. Azt kérte, hogy Románia ne szövetkezzék Lengyelországgal, mert a lengyel valuta igen alacsonyan áll és Lengyelország nem nyújt elég biztosságot a szövetség teljesítésére. Rámutatott arra, hogy a lengyel gazdagok rosszul bánnak a szegényekkel. Végül kérte a kamarát, hogy jelöljön ki neki egy napot, amikor bővebben beszámolhat Lengyelországról. Ezután Zamfirescu elnök bejelentette, hogy jelentés érkezett Duca képviselővé váló megválasztásáról. Kérdezte a kamarát, hogy kíván-e erről az ügyről tárgyalni. A képviselők úgy határoztak, hogy az ügy fellett térjenek napirendre.

BUCURESTI. Az itt időző lengyel külügyminisztert, Sapiaha herceget az egyik fővárosi lap szerkesztője meginterjúvolta. A külügyminiszter a román-lengyel katonai szerződésről és szövetségről a következőket mondta:

A román-lengyel katonai szövetség befejezett tény. A szövetséghez Franciaország is hozzájárult, amely szolidaritást vállalt a két országgal abban az esetben, ha azt ellenséges támadás érne. Franciaország a két országot, mint tavaly, úgy az idén is segíteni fogja belső konszolidációja útján.

Az antant bevonul Németországba.

(Eredménytelen a londoni konferencia.)

LONDON. A német delegációval holnap délben közlik a szövetségesek választát. A Havas-ügynökség értesülése szerint a német ellenjavaslatokat egyhangulag elfogadhatatlannak minősítették. A szövetségesek jóváhagyták azokat a rendszabályokat, amelyeket Németország makacssága miatt szükségesnek tartanak. A német küldöttségnek legfeljebb négy napi haladékot adnak, amelyen belül el kell fogadniuk a január 29-i megállapodást. Ha vonakodnának, akkor a szövetségesek két rajnai kikötőt megszállnak, de egyelőre titokban tartják, hogy melyek ezek a kikötők. A katonai akciót is, titokban tartják. Ezenkívül gazdasági büntető rendszabályokat lépnek életbe, így a német áruk vételárának a felét visszatartanak, külön vámigazgatást rendeznének be a jóvátételi bizottság felügyelete alatt és a Rajna balpartját elvágják a jobbparttól.

BÉCS. A Neue Freie Presse-nek jelentik Londonból: A szövetségesek tegnap rendkívül fontos döntést hoztak, amikor elhatározták, hogy a katonai és jogi szak-

Részletek a londoni konferenciáról.

PÁRIS. A Temps Simons német külügyminiszter karlsruhei beszédével foglalkozik. Azt fejtegeti, hogy a német birodalmi kormány a londoni konferencián a jóvátétel kérdését eszköznek és ürügynek akarja kihasználni arra, hogy belpolitikai téren engedményeket csikarjon ki és külpolitikai téren messzeinendő célokat valósítson meg.

BÉCS. Az Echo de Paris hasábjain egy „nagynevű vezető államférfi” nyilatkozik a londoni tárgyalásokról. Szerinte a keleti problémákban az érdekek sokfélesége és nagy eltérések következ-

teket is bevonják a tanácskozásba és hogy a tanácskozás eredményét azután közlik a németekkel. Ma már nem is kérdéses, hogy a szövetségesek Németországba bevonulnak. Arról, hogy ez megtörténjék, már többé nem is esik szó. A jogi szakértőknek csupán az a feladatuk, hogy megállapítsák, vajon a versaillesi békeszerződés értelmében a bevonulás május 1-je előtt megtörténhet-e, vagy sem. Briand francia miniszterelnök azon a véleményen van, hogy rögtön be kell vonulni Németországba, míg vele szemben gróf Sforza olasz külügyminiszter úgy vélekedik, hogy május elseje előtt logszerűen nem lehet ni területet megszállani.

LONDON. Lloyd-George kijelentette, hogy ha a németek a párisi egyezmény alapjait hétfő délig nem fogadják el, rögtön a következő kényszerrendszabályok lépnek életbe: Duisburg, Ruhrort és Düsseldorf megszállása, illeték kivetése a szövetséges országokban eladott német áruk vételárára és vámhatár felállítás.

tében nem remélhető végleges megegyezés. Ebben a kérdésben a londoni konferencia különböző albizottságokat fog kiküldeni, szóval a döntést elhalasztja. Ami a német javaslatokat illeti, Franciaország valamennyit kerekén visszautasítja. Briandról köztudomású, hogy ragaszkodik azokhoz a határozatokhoz, amelyeket Párisban megszabtak. Ha azután a német kiküldöttek becsapják az ajtót, akkor értésére fogják adni Simonsnak, hogy az ő és kísérel számára indulásra készen áll a vonat, amely visszaviszi őket Németországba.

Éhségforradalom Oroszországban.

(Tavasza elkerülhetetlen a katasztrófa.)

Varsó. Oroszországból tömegesen menekülnek a zsidók, akiket a bolsevizmus anyagilag teljesen tönkretett. A kommunistáknak az a törekvése, hogy a zsidóságot földművelésre fogja, megvalósíthatatlannak bizonyult. A

jelenté: Finnországi táviratok megerősítik azt a hírt, hogy Oroszországban kitört az ellenforradalom. Pétervárott a munkások és matrózok megtámadták a katonákat. A mai táviratok beszámolnak arról, hogy február 21. óta Pétervárott és Moszkvában rettentő harcok dúltak. A szovjetkor-

latot kénytelenségből lefegyvereztetett. A zendülők ellen a szovjet-kormány mongol zsoldosait használja fel. A zendülések oka az inséges élelmezési helyzet.

Riga. Az ukrán sajtóügynökség jelenti: Lenin a moszkvai szovjet teljes ülésén kijelentette, hogy Oroszország élelmezési helyzete mind válságosabb és hogy a tavaszra elkerülhetetlen a katasztrófa.

London. A külügyminisztériumban érkezett jelentések megerősítik a pétervári súlyos zavargások hírét. A Balti-tengeri flotta Pétervárt lőtte. Lenin csapatai harmincezer munkással harcban állanak.

Páris. A bolsevisták elleni felkelés, amely a Transkaukázusban tört ki, erősen terjed. Pétervárott is tovább folynak az utcai harcok. A kormány nem bír fegyveresen megbirkózni a lázadókkal és békés megegyezésre törekszik velük.

Riga. A moszkvai sztrájkmozgalom folyton terjed. A zavargások folytán támadt összeütközések alatt ötven ember meghalt, nyolcvan ember megsebesült. Antonov szociálforradalmár hadvezér csapatai Tambovnál megverték a bolsevistákat.

Meghosszabbított ülésszak.

(Vita a szenátusban az agrárreformról.)

BUCURESTI. A szenátus legutóbbi ülésén az agrárreform javaslat tárgyalását folytatták. Dimulescu szenátor rámutatott a javaslat egyes hiányaira. Hibáztatta, hogy a kisajátítási határidő messzire nyúlik és hogy a földek árát igen magasán határozták meg. A parasztnak évente többet kell fizetni vételári részlet fejében, mint amennyi a földnek évi hozadéka. Constantinescu (liberális) azzal kezdte beszédét, hogy a törvényjavaslat az ő pártjának érdeméül tudható be. Ez ellen a Ház több oldaláról tiltakoztak. Constantinescu nem hagyta magát zavartatni és kijelentette, hogy igen is a liberális párt volt kezdeményezője a kisajátítási törvényjavaslatnak és hogy nem hagyja magát megfélemlíteni az ellenzéki táborban levő nagyszámu képviselőktől, akik még politikailag kiskorúak, s akiknek a bölcsességfoguk még ki sem nőtt. Ezután Averescu felolvasta a királyi kéziratot, mely szerint a jelen ülésszakot több fontos törvényjavaslat tárgyalása végett március 28-áig meghosszabbították.

Béke és konszolidáció.**(Argetoianu újabb föderációs kísérlete.)**

BUCURESTI. Argetoianu belügyminiszter óhajára Averescu generális miniszterelnök újabb sürgős tanácskozássra hívta össze a parlamenti többséget. A tanácskozással azonban a fejedelmi mász előkészületei miatt a miniszterelnök nem mehett el. A belügyminiszter azonban helyette is beszélt a gyűlésen és mindenekelőtt a kamara helyzetére mutatott rá. Helytelenitette Zamfirescu kamarai elnöknek magatartását, aki nem elég határozottsággal lépett fel Bratianu ügyében. Egyebekben aztán azt hangoztatta Argetoianu, hogy nem a kormány érdeke a föderációval való megegyezés, hanem az országé. Nem akar abba a hibába esni, amibe a mindenkorl kormányok tagjai estek, hogy egyedül a maguk uralmában látták az ország ügyét. Nagyon is tisztában van azzal, hogy az objektív kritika talán javítani valókát. De nagy vonásokban igenis minden tagja a parlamentnek csak egy politikát követhet most, a béke és a konszolidáció politikáját.

A gyűlés elnöke felkérte a többség jelen volt tagjait, hogy tegyék meg észrevételeiket a belügyminiszter ama indítványára, a mely még egy utolsó kísérletet ajánl a többség és a föderáció kolaborálására. A gyűlés kevés hozzászólás után bizonyos feltételek mellett elfogadta a belügyminiszter indítványát.

Bo'sevista-taktika.**(Az oroszok huzzák a békeszerződés aláírását.)**

VARSO. A kormány expozéja körüli vitában egyes pártok felszólalásaira adott válaszában kijelentette Wittos miniszterelnök, hogy az orosz bizottság ellenállásából világosan kitűnik, hogy Oroszország az oka a tárgyalások elhúzódásának. A szovjet-delegáció még annak a közösen megállapított szerződészövegnek az aláírását is halogatja, amely a foglyok és tiszok kicserélésére és a menekültek hazaszállítására vonatkozik. Ugyanezt a taktikát folytatja a szovjet-delegáció a gazdasági kérdésekben is, amennyiben az előzetes békeszerződésben elvállalt kötelezettségei alól kibújni igyekezik. A lengyel kormány azonban mindent elkövet a béketárgyalások gyorsabb menete érdekében, de jogos és törvényes követeléseiről nem mondhat le. Az utolsó hírek szerint a tárgyalások tovább folynak.

Ausztria segélykérése. Bécs. Mayr osztrák szövetségi kancellár külügyi expozéjában kijelentette, hogy Ausztria helyzete egyre fenyegetőbb, s éppen ezért a nagyhatalmaknak sürgősen kell határozniok a segélykérő ügyében.

Munkásleányok pazar toalettben.**(Élet a megszállott Pécsen.)**

Pécs és Baranya területeiről már hónapok óta a legkülönbözőbb hírek terjedtek el. Az Aradi Közlöny munkatársának ma alkalma volt beszélgetést folytatni egy hosszú idő óta Pécsen tartózkodó helybeli előkelő személyiséggel, aki az ottani viszonyokról a következő hitelt érdemlő részleteket mondotta el:

A szerbek a baranyai terület kiürítését lehetőleg kitolják a pécsi nagyüzemi kőszénbányák birtoklása végett. Pécs város tanácsa jelenleg a szociáldemokrata munkásság által megválasztott tagokból áll, akiknek élén Lihner Béla volt magyar forradalmi hadügyminiszter áll, mint polgármester. Lindlernek a hatásköre csak Pécs területére szorítkozik és állandóan Belgráddal keres kapcsolatot a felállítandó köztársaság megszervezése ügyében. A közigazgatás tehát főleg a munkásság osztályérdekeit képviseli. A polgárosztályra például csak legutóbb is horribilis adókat vetettek ki, ami által a város kereskedelme, de főleg ipara teljesen megbénult. A munkabéreket a folytonos béharccal a lehető legmagasabb fokra emelték fel, aminek következtében a városban az élelmiszerek árai rendkívüli módon felfrösztek olyannyira, hogy a polgári osztály, különösen a tisztviselők megélhetése valósággal lehetlenné vált. A bányamunkások, a kiknek bérént már amugy is folyton emelték, a városi hatóság közbenjárása folytán február eleje óta a háromszorosra emelkedett bért kapnak. A szerb hatóság ugyanis elrendelte, hogy a munkások bére a pécsi korona helyett jugoszláv bankjegyben fizetendő. Ennek értéke pedig háromszor olyan nagy, mint a pécsi koronaé, amelyet tudvalevőleg sem a szerb, sem a magyar kormány nem bélyegeztetett le. A pécsi viszonyok ra jellemző a munkásságnak

iarsang folyamán kifejtett szédületes luxusa. A pécsi munkásság az utóbbi időben több kosztümbálat rendezett, amelyekben a munkásleányok pazar kiállítású toalettben jelentek meg. Egyébként a színházat, a mozikat, a kabarékat és a legujabban megnyílt nagyszerű kiállítású bart is csak a proletáriátus látogatja. A város intelligenciája minden nyilvános szórakozóhelytől távoltartja magát. Az árakat a pécsi kereskedők kizárólag Jugoszláviából kapják, a városban azonban ezek ellenére drága pénzen minden kapható. Egy pár férfi cipő 1500—2000 korona, egy öltöny ruha 13.000 korona, a kenyér kilója 40 korona és a liszté 50 korona. A bolsevizmusról elterjedt hírek nem fedik a valóságot, ami főképpen a szerb megszálló csapatok fegyverzett magatartásának az érdeme. A közbiztonság teljes, a lopások és betörések száma nem nagyobb, mint a békében volt. A városi hatóság a polgárokkal, sőt a mánásokkal szemben is előkezes, csupán a város lakbérszabályzat életbeléptetése körül nyilvánult meg erősen a proletár-osztály iránti nagy részrehajlás. A magas adókból (luxus, vígalmi adó stb.) befolyt pénz kiutalványozása Rajts szerb kormánybiztos ellenőrzése alatt áll. A színelőadások változatlanul magyar nyelven folynak, az előadások nívója azonban rendkívül lesüllyedt. Érdekes, hogy maga a munkáspárt is két részre oszlik, a mennyiben a párt szélsőségsébb elemei Magyarország ellen foglalnak állást s csak a kisebbik rész óhajítja Baranyának Magyarországhoz való visszacsatolását. Pécs a magyar határtól teljesen el van zárva, a határrendőrség hetenként csak kétszer engedi át a magyar és szerb kormányok által láttamozott utlevéllel rendelkező utasokat.

Irodalom és művészet.**A színház heti műsora:****Szombat d. u.: Trilby. Tompos Ella felléptével. Este: Lányom. (B. bérlet.) Bemutató előadás.****Vasárnap délután: Magdolna. Este: Lányom. C. bérlet.****Salgó Piroska hangversenye.**

Salgó Piroska, az aradi származású kiváló zongoraművész legutóbb Budapesten önálló hangversenyt rendezett. A fiatal művész képességéről a Budapesti Hírlap a következőket írja: Salgó Piroskának kivételes talentuma van a zongorában. Még nem egészen kiforrott ez a tehetség, de már is igen sok kiváló jelet adja. Technikája bevégzett, biftentése színes és modulációképes, ritmusa és éles felfogása elmélyedő. A közönség melegen fogadta a fiatal művész bemutatkozását. Az Ujság így ír: Salgó Piroska mutatkozott be ma este a Zeneakadémiában. Bájos fiatal leány, aki azonban nemcsak a megjelenésével vonja magára a figyelmet, hanem a zongorázásával is. Szép technikával és intelligens játszikkal. Megérdemelt nagy sikert aratott. Zúgó tapsokkal ünnepelték egész estén át. A Világ így méltatja a fiatal művészt: Salgó Piroska fiatal zongoraművész mutatkozott be szombaton a Zeneakadémián. Komoly tudással, előkelő lzléssel játszotta végig programját és első nyilvános szereplő nemcsak ismerőseinek és barátainak

sájt szerezte meg, de a zeneértő közönség őszinte elismerését is teljes joggal kiérdemelte.

Sztambul rózsája — új szereplőkkel. Az újszerűség mindig megkapja a színházi közönséget, valahányszor új színészek lépnek fel. Ezt tapasztaltuk tegnap a Sztambul rózsája előadásán. Az új szereplők: Seregh Marcsa és Sebestyén Jenő. Mindkettőt jó hír előzte meg. Seregh Marcsa vérbeli táncos-szubrett. Temperamentumos, csinos hangulatszínész, kellemes színpadi megjelenés, felruházza szerep körének elengedhetetlen kellékével: bosszorkányos ügyességgel táncol. Lili színpadi önthetőség, kedves humor a kiegészítő kiváló képességének s mindehhez járul az ifjuság, az üdeség sokat mondó varázsa. Sebestyén Jenő az a művész, akinek elgondoltuk az előztes jelentések nyomán. Van benne stílus, elragadóan kedves humor, folyékony és kivételben megbecsülhetetlen öltettség. Sebestyén az a táncos komikus, amilyennek a modern operettek táncos komikusát elképzeljük. Táncában meglátható a művész arisztikumja, a szerepből következő mozdulatok helyes alkalmazása, menten a kínálkozó hálás tuzástól. A színház két új tagja, akiket a közönség lelkes szeretettel fogad. Értékes tagja a színtársulat.

mes, kvalltásos színész. Horváth Mici ezuttal is tüneményes szépségével és gyönyörű énekzsónaival kápráztatta el a közönséget. Barics Gyulának különösképen jó estéje volt: játék- és énekművészete teljes ragyogásában pompázott. Várnay Jenő basáját már régen ismeri és szereti a közönség, amely a legnagyobb meglepéssel távozott a színházból. (Ky.)

A színházi iroda közleményei. A Lányom 3 felvonásos vígjáték sikerét előre is biztosítja a szerző Földes Imre neve, aki amellett, hogy zseniális színműíró, biztos ismerője a színpadi hatás ezerféle titkának. Ujdonsága, amelyet hét személy beszél végig, mindvégig ötletes, fordulatos és a közönség figyelmét lebilincselő. A Földes vígjáték premierje szombaton esnie zárlik le a városi színházban és az általános érdeklődésre való tekintettel vasárnap estére is a Lányom-at tűzte műsorra a színház igazgatósága. — Vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett a Magdolna kerül előadásra Csige Böskével a címszerepben.

A Modern Kabaré mai megnyitóműsora. A Modern Kabaré szenzációsának ígérkező mai megnyitóműsorát alább közöljük: 1. Nyilány. 2. Aladár vízben hagyták. Tréfa. Előadók: Kaposy Gizi és Forray Aladár. 3. Lucia román énekesnő. 4. Ruda Bandi táncoskomikus. 5. Három testvér komikus jelenet. 6. Pawlovna titró énekesnő. 7. Németh Margit és Bíró Géza táncduettje. 8. Lili román táncosnő. 9. Tolnay Dea előadó művésznő. Szünet. 10. Angelotti akrobata duó. 11. Kaposy Gizi kabaréművésznő. 12. Beregi László komikus. 13. Fila román táncosnő. 14. Forray Aladár előadó művész. 15. Németh Margit díz. 16. Aurél Dorel román komikus. 17. Nötlen férj. Bohózat. Irtó: Tábort Er. Rendező: Beregi László. Személyek: Hackl Sala; Forray Aladár, Szerafin, a felesége: Réthy Irén, Olga, a huga; Tolnay Dea; Kurc Manó; Ruda Bandi; Kurcné; Kaposy Gizi; Kos Ernő; Beregi László; Siker Tesza; Németh Margit; Julis szobalány; Kráuitz Böke-Hapták, viceházmester; Bíró Géza. A nagyszabású megnyitóműsort vasárnap délután mérsékelt helyárakkal, este rendezés helyárakkal megismétli a társulat.

Horváth Mici visszavonulása. Megírtuk, hogy Rónáné-Horváth Mici, a színtársulat közkezdvelt primadonnája a jövő szezontól kezdve nem szerződött többé az aradi színtársulathoz. A primadonna tuzott érzékenységtől vezérelve, egyik délutáni lapban nyilatkozott: és azt mondja többek között; hogy azért vonul vissza a színpadtól, mert egyes lapok s ill bizonyára az Aradi Közlönyre gondolt, st. választották ki célpontul, hogy rajta keresztül üssék az igazgatót. Nyilatkozata szerint a hírlapok igazgatói állásfoglalása késztette arra az óhajtásra, hogy inkább otthon maradjon, hogy strimliket stoppolljon. — Nem foglalkozunk a primadonna szándékával, mert hiszen abba senkinek se szólhat bele, hogy a primadonna visszavonuljon a színpadtól és strimliket stoppolljon. De nem hagyhatjuk szó nélkül nyilatkozatának azt a részét, amely bennünket apostrophálja. Mi soha Horváth Mici pesszóna-művészi képességeit nem vontuk kétségbe és mindig a legmelegebb elismerés hangján emlekeztünk meg szerepléséről. Hogy azonban a színház vezetésében uralkodó tendenciával nem értünk egyet s hogy ezért az igazgatóságnak kissé kellemetlen leckét adunk, az nem tartóztatjuk a művésznőre, hanem kizárólag az igazgatóra. Igenis fenntartjuk azt a régebbi megállapításunkat, hogy a színháznál talán a direktorné közreműködésével is, a próza darabokat mostohán kezelik. Horváth Mici kiváló művésznő, de talán annyit sem ért a színház igazgatásához, mint azok az urak, akik jelenleg ráncigálják jobbra-balra az aradi színházi kultúra kátyuba rekedt szekerét.

Népköztársaságban minden szabad

MÜNCHEN. A bajorországi Lindau és Wasserburg között a robogó vonaton az egyik fülkében egy fiatal ember a nemdohányzók szakaszában cigarettára gyújtott. Egy idősebb hölgy megkérte a fiatal embert, hogy ne dohányozzék, mert nagyon köhög. Az ifjú erre gúnyos mosolygással így felelt:

— A bajor népköztársaságban minden szabad.

A következő pillanatban a fiatal embert a szakaszban utazó idősebb ur úgy arculította, hogy a cigaretta kiesett a szájából. Az idős ur ember a többi utas helyeslése közben így szól:

— A bajor népköztársaságban minden szabad.

Ezután a fiatal embert kituszkolta a kocsiszakaszából, mert természetesen a bajor népköztársaságban ez is szabad.

LEGUJABB.

(Szerb-montenegrói háború.) Szeged. Szerb területről érkezett utasok beszélnek, hogy a montenegrói és szerb csapatok között harcok folynak.

(Mercier tábornok meghalt.) Páris. Mercier tábornok Párisban meghalt. Mercier a Dreyfus-per idejében hadügyminiszter volt és nagy szerepet játszott a világra szóló perben.

(A Balti-flotta fellázadt.) London. A külügyminiszteriumba jelentések érkeztek arról, hogy a Balti-flotta fellázadt és átértékelte az ellenforradalmárokhöz.

(A debreceni templom felszentelése.) Budapest. A kispapapárt értekezletén bejelentették, hogy a debreceni nagytemplom újraavatási ünnepélyére 65 képviselő utazik Debrecenbe, annak demonstrálására, hogy a felekezeti béke Magyarországon tökéletes.

(Elhunyt püspök.) Budapest. Petri Elek, a Duna-melléki református egyházkerület püspöke 63 éves korában a Rókus-kórházban meghalt. A főpapot, akinek vesedaganata volt, megoperálták, de a műtét nem segített rajta.

(A gazdasági munkások.) Budapest. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint ezentúl a mezőgazdasági munkások tavasztól vagy ősztől fogadandók fel, hogy ne januárban költözködjének, mint eddig. Legközelebb revideálják a mezőgazdasági munkás- és cselédsegélyző pénztárról szóló törvényt és a cseléd és gazda közötti jogviszonyt is.

AZ ARADI KÖZLÖNY

bekapcsolt telefonoszáma 151.

Elfogták a szenátus merénylőit.

BUCURESTI. Az utóbbi napokban többször bejárta a hír a sajtót, hogy a szenátusban elkövetett merénylet tetteseit, valamint a nemrégiben eltűnt többszörös milliomas Valeanu gyilkosait elfogták. Voinescu Romulus Siguranta főigazgató egy bizalmas kör

ben közölte, hogy a tetteseket tényleg elfogták, de azok neveit a nyomozás érdekében még nem hozhatják nyilvánosságra. Néhány napon belül azonban teljes világosság fog derülni a bűntényre, amely oly sokáig foglalkoztatta Bucurestet.

Dr. Moldován Silviusz lesz a törvényszék elnöke.

Dr. Avramescu Vazul, az aradi királyi törvényszék elnöke már hetekkel ezelőtt kérvényezte állásától való felmentését a bucurestii igazságügyminiszteriumtól. Értesülésünk szerint az elnök már a közeljövőben megváltik állásától, mert a végleges felmentés előrelát hatólag a napokban megjön Aradra. Dr. Avramescu távozása után, amennyiben az új elnök kinevezése nem fog azonnal megtörténni, a törvényszék vezetését dr. Barbara Szevér helyettes elnök veszi át. Az elnöki hivatal átadása előreláthatólag egy teljes hetet vesz igénybe. Az új törvényszéki elnök személyére vonatkozólag különböző kombinációk merültek fel. A valóságban azonban még senki sem tudja, hogy ki lesz dr. Avramescu utódja. Egyesek dr. Németh János semmitűszéki bírót emlegetik új törvényszéki elnöknek, mások Ghitta főügyész nevét

hozzák kombinációba, szóval a törvényszéken is a legnagyobb bizonytalanságban vannak az új elnök személyét illetőleg. Illetékes tényezők részéről ma olyan értesítést kaptunk, hogy a bucurestii igazságügyminiszterium dr. Moldován Silviuszt, Aradváros volt prefektusát nevezi ki az aradi királyi törvényszék új elnökévé. A volt prefektust tudvalevőleg Brasovba (Brassóba) nevezték ki törvényszéki elnökévé. A volt prefektus azonban, aki rövid aradi tartózkodása alatt megszerette a várost és az aradi közönséget, nemrég azzal a kéréssel fordult az igazságügyminiszterhez, hogy dr. Avramescu Vazul távozása után ő kerüljön az aradi törvényszék élére. Ezek után valószínű, hogy az aradi királyi törvényszék új elnöke dr. Moldován Silvius volt aradi prefektus lesz.

Merénylet egy hipnotizált leány ellen.

BÉCS. Az osztrák fővárosnak ismét feltűnő bűnügyi eseménye van. M. Emilia 17 éves hivatalnok leány nemrégiben egy délután mozi ment. Csak éjjelutánra érkezett haza és kétségbeesve várakozó anyja kérdezősködésére a következőket adta elő: Mikor az előadásnak vége volt, két ismerős fiatal ember, G. banktisztviselő és E. gyári hivatalnok felszólították, hogy menjen velük sétálni a Práterbe. Ő beleegyezett, hazament a kapukulcsért és a két fiatal emberrel utnak indult. Egy szörre G. sajtáságosan rámeresztette szemét és ettől a pillanattól kezdve nem emlékszik semmire, csak azt tudja, hogy hirtelen annak a háznak a kapuja elé került, amelyben a két fiatal ember lakott. A leány az éjszakai nyugtalanul töltötte, súlyos aggodalmak gyötörték, az anyja több ízben felkelt és csillapító szereket adott be neki. Ettől kezdve ismételen görcsös rohamai jelentkeztek, amelyekről tudomást szerzett egy J. nevű lakatos, aki Emiliának udvarolt. J. tudta, hogy a bankhivatalnok hipnózissal foglalkozik és az a gyanuja támadt, hogy a leányon hipnotikus állapotban erkölcsstelen merényletet követtek el. Egy borbély, aki foglalkozik hipnózissal,

hajlandónak mutatkozott, hogy végére jár a dolognak. A leányt hipnotikus álomba merítette és kérdéseket tett fel neki az esetre vonatkozólag. A leány előadta, hogy G. megfogta a kezét és édesen rákiáltott:

— Most velem jössz!

Akaratlanul követte a két fiatal embert hazáig. Otthon G. rákiáltott:

— Aludj erősen, otthon vagy az ágyadban!

A leány elaludt és a két férfi önkívületi állapotban erkölcsstelen merényletet követett el ellene. Közben rosszul lett, mire G. hideg borogatást rakott a mellére. A hipnotizált leány adatai alapján a rendőrség a két fiatal embert letartóztatta. Az ügy most került a bíróság elé, ahol M. Emiliát tanuként hallgatták ki. Minthogy éber állapotban nem tudott többet mondani, mint amit elsősorban az anyjának előadott, a törvényszéki orvos hipnotizálta és a leány az eset minden részletét hasonlóan adta elő, mint a borbélynak. A törvényszéki orvosok M. Emiliát rendkívül könnyen hipnotizálhatónak minősítették. A merénylet után hiszterikus rohamok vettek erőt rajta, amelyek azonban gyakran ismétlődnek. A két merénylőt 2-2 évi fegyházra ítélték. E.-ről

megállapították, hogy súlyos neurasteniában szenved. G. erősen degenerált, apja morfinista volt. Az eset Bécsben rendkívüli feltűnést keltett, a főtárgyalást, amely két-és fél napig tartott, óriási közönség hallgatta végig.

Mi lett volna Tolstoj?

BUCURESTI. Leon Tolstoj, a ki jelenleg Párisban tartózkodik, érdekes cikket közöl a *Le Journal* című párisi napilapban, amelyben az orosz szovjeturalomról igyekszik tiszta képet nyújtani. Elmondja a cikkben, hogy apja, Tolstoj Leo halálának tizedik évfordulója alkalmából egész Szovjetországban nagy ünnepeket rendeztek, ahol a szónokok mindenütt azt hirdették, hogy a szovjet tulajdonképpen az öreg Tolstoj ideáljait valósította meg és ha élne, minden bizonnyal az orosz szovjet vezére lenne. Leon Tolstoj tiltakozik e feltevés ellen, mert állítása szerint, aki ismeri édesapjának irodalmi munkásságát, az tudni fogja, hogy mennyire távol állottak az ő intenciói a kommunista-eszméktől.

Amikor a nő esküdt — anya.

LONDON. Angliában az új büntető perrendtartás értelmében a nők is funkcionálnak, mint esküdtek. A Daily Mail írja, hogy egy esküdtszéki tárgyaláson, a melyen egy volt katona ült a vádlottak padján, mert leszúrta kedvesét, estefelé megjelent egy jól öltözött férfi, aki sirogon beszélni akart az egyik női esküdttel. A teremszolga megmagyarázta, hogy lehetetlenséget kíván, mert az esküdteknek a tárgyalás megkezdésétől az ítélet kihirdetéséig senkivel sem szabad érintkezniük. Főként ismerősökkel és rokonokkal szigorúan tilos beszélniük. Az ur erre kijelentette, hogy férje az egyik női esküdttel. Otthon a kisfia folyton az anyja után kiáltoz és nem lehet lecsendesíteni. A szolgál a vállát vonogatta. Később a férj ismét megjelent és legalább azt szerette volna, hogy a gyermeket bevigyék a tanácskozóterembe az anyjához, aki bírói tisztsége mellett legalább anyai kötelességének is tegyen eleget. De ezt sem engedték meg, mert a törvény, amely az esküdtek elküldését rendelte el, nem tesz kivételt még a csecsemőkkel sem. A kétségbeesett apa elmondotta, hogy segítségül hívta a szomszéd nőket, de ez sem használt, mert a gyermek mindig az anyja után kiáltozik. A szerencsétlen ember kétségbeesése tetőpontját érte el, amikor este nyolc órakor megtudta, hogy a felesége éjszaka egyáltalán nem mehet haza, mert a tárgyalást felüggesztették és csak másnap folytatják. Ilyen esetben az esküdtek felügyelet mellett egy szállóba mennek, amelyet csak akkor hagyhatnak el, ha másnap a tárgyalásra mennek. Az apának és gyermeknek tehát másnap délutánig várniuk kellett. Ekkor hirdették ki ugyanis az ítéletet és az esküdtmama visszatérhetett a kisdédéhez.

A személyazonossági igazolványok

Gritta Ovidiu Arad város rendőrprefektusa ez év január havában rendeletet adott ki, amely szerint a város minden lakója köteles kiváltani új személyazonossági igazolványát. A rendelet értelmében már február hó elsején hozzáfogtak a rendőrség nyilvántartási osztályán Miskutia rendőrkapitány vezetésével az új személyazonossági igazolványok kiállításához. Azóta teljes hónap múlt el, de a város hetvenöt-nyolcvanezer lakosa közül a mai napig mindössze ötezen kérték ki igazolványukat. Az igazolványkiállítás munkáját mindössze csak három hivatalnok látja el és így bizony állandóan előfordul, hogy az eredetileg tervbevett napi hetnyolcszáz igazolvány kiadása helyett egy napon legfeljebb csak háromszáz jutnak hozzá a személyazonossági igazolványhoz. A közönség a reggeli és a délutáni órák helyett, amikor pedig a legzavartalanabbul és a legkényelmesebben kapná meg mindenki az igazolványt, kizárólag csak a déli órákban jelenik meg a hivatalban s így módon azután naponta oly nagy tolongás támad a hivatal előtt, hogy nagyon sokan többszöri próbálkozás ellenére se tudnak bejutni a szobába. A közönségnek ez az indolenciája eredményezte azt, hogy ma az igazolvány kiállításának utolsó terminus után a város lakosságának még csak a tizenhatod része rendelkezik új személyazonossági igazolvánnyal, ami miatt pedig sok kellemetlenségnek teheti ki magát mindenki. Helyes volna, ha a rendőrség vagy névsor szerint, vagy kerületek szerint állítaná ki ezentul az igazolványokat.

Nem lesz több toronyór.

Régebben, ha valaki állás után nézett, a minden körülmények között humoros emberek magas állást ajánlottak és végül kijelentették, hogy megüresedett a város háza toronyóri állása. Tréfának ez elég rossz volt, mert a toronyóri állás, bármily magas volt is, igen fontos állás volt. A toronyórnak éjjel-nappal, forrásában és fagyban figyelnie kellett a város felett, s ha valahol tüzet vett észre, azonnal értesítenie kellett a tűzoltóságot. A toronyórnak azonban most már befelegzett. A városi tanács ugyanis elhatározta, hogy a városi toronyórnak eibocsátja a szolgálatból és a toronyóri állásokat többé nem tölti be. A tanács azzal indokolja határozatát, hogy a toronyórnak nem teljesítették kötelességüket, mert például az elmúlt évben 74 tüzeset közül csak négyet jelentettek. A tanács azt mondja, hogy a tüzjelzésnek ez a módja már nagyon elavult és célszerűtlen különösen akkor, amikor minden modern városban telefonon is lehet a tűzoltóságnak megadni a tűzjelet. Értesülésünk szerint a tanács rövidesen intézkedik, hogy a tűzoltólaktanya és a nagyobb gyárak és üzemek között közvetlen telefonösszeköttetés létesüljön.

H I R E K.

Amerika nem lép be a népszövetségbe.

Washington. Harding elnök kijelentette az angol és francia nagyköveteknek, hogy Amerika semmi szín alatt sem lép be a népszövetségbe. Az Unió támogatni fogja Franciaországot és Angliát, hogy Németországtól a jóvátételi költségeket behajtsák, azonban a Németország elleni katonai rendszabályokhoz Amerika sohasem fog hozzájárulni.

— A magyar tisztviselők sorsa. Budapest. A keresztény nemzeti egyesülés pártjának szociálpolitikai bizottsága a köztisztviselők helyzetével foglalkozott. Az az általános vélemény alakult ki, hogy a köztisztviselők törzsfizetését rendezni kell, a természetbeni ellátást ki kell bővíteni, továbbá gyors segélyt kell öni a tisztviselőknek és a tisztviselői létszám apasztandó.

— Wilson elbucszott. Washington. Wilson, az Egyesült-Államok távozó elnöke könnyes szemmel bucsuzott el kabinete tagjaitól.

— Iparospárt Magyarországon. Budapest. Az iparosok pártja megalakult, amely azonban a jelenlegi pártkereteket nem akarja megbontani. Az iparospárt az iparosok érdekeiért szervezkedik a legközelebbi választásokra.

— A város buzája. Megírtuk, hogy Arad városának 260 vagon gabonája vár Orsován elszállításra. Mivel a városok gabonája miniszteri rendelet szerint semminemű célra el nem rekviráható és most már megfelelő vagon is áll a város rendelkezésére, rövid időn belül megkapja a város gabonáját.

— A Mercur igazgatója. Budapest. A Mercur Bank ismert ügyében tudvalevőleg Pick Marcell vezérigazgatót vizsgálali fogságba helyezték. A vizsgálat során kiderült, hogy Pick Marcell 270 millió korona értékű valutát csempészt ki a külföldre.

— Vörheny egy iskolában. Az aradi izraelita elemi iskolában az utóbbi időben négy vörhenyes megbetegedés fordult elő. Dr. Tisch Mór városi főorvos intézkedett, hogy az iskolát 8 napra bezárák, nehogy a járvány tovább terjedjen. Intézkedéséről jelentést tett a timisoarai (temesvári) egészségügyi felügyelőségnek.

— Pédátlan érdeklődés előzi meg a 75 festőművész aradi műlátatát. Egyik kiemelkedő vászna a tárlatnak Béll-Vörös Ernő, a legjobb Benczur tanítvány Spanyol hölgy c. képe, mely a műcsarnok téli tárlatán az Eszterházy-díjat nyerte el. Iványi-Grünwald aktja, Pentelei-Molnár szimpompás virágcsendeléei, Zádor templominterieurjei szintén díjat nyert műrekek. A képek a valutáris különbség folytán olcsók. A tárlat megnyitása vasárnap délelőtt lesz a Központi szálló pazarul átalakított térikerájában.

— Ne felejtse el, hogy értékes és olcsó műtárgyakat csak a Képző-és Iparművészeti Szalonban vásárolhat. Vételkötelezettség nélkül megtekintheti a kiállítást a kulturpalota kistermében.

— Öngyilkos uriaszony. Tegnap délután 2 órakor Steiner Adolfiné született Wolf Aranka, öngyilkossági szándékból a Marosba vetette magát. Adám Károly egészségügyi biztos, aki a Marosparton sétált, meglátta a hullámokkal küzdő uriaszonyt és utána ugrott. Nagy fáradsággal sikerült a már eszméletlen állapotban lévő urat a partra vinni. A mentők is rövidesen megérkeztek és az életunt uriaszonyt beszállították a kózkórházba, ahol ma délelőtt meghalt. Az ügyészség, mivel megállapítás történt, hogy bűntény esete nem forog fenn, megadja a temelési engedélyt.

— Orosz menekültek. Bucuresti. Kisenéből jelentik: A besszarabiai Rezínából az a jelentés érkezik, hogy a határon levő védőcsapatoknak néhány nap óta sok dolguk akad orosz menekültekkel, akik rongyokba burkolva, feyvertelenül akarnak Besszarabia területére lépni. Valószínű, hogy ezeknek az embereknek menekülése összefüggésben van az ukrainai parasztlóknak a bolsevisztaq elleni lázadásával. A rezinai hatóságok táviratilag kérték utasításokat.

— Van cérna, de rossz. Aradon és általában az összes erdélyi városokban az utóbbi hónapokban nagy volt a cérna hiány. Egy helybeli nagykereskedő, aki a külföldön elsőrangú összeköttetésekkel rendelkezik, nemrég leutazott Olaszországba, ahol nagy költség mellett és hosszas utánjárás után sikerült százezer lucat olaszországi cernát bevásárolnia, amellyel a napokban érkezett vissza Aradra. Itt azonban az a kellemetlen meglepetés érte, hogy még a beszerzésnél alacsonyabb áron sem tudott a cernán tovább adni. Ennek oka az, hogy a milánói legnagyobb olasz cernagyár olyan rosszminőségű cernát készített, ami a helybeli raktáron lévő háborús gyártmányu és lucatónként hatvan-hetven leierf árult cernánál is jóval gyengébb minőségű.

— A pécsi rablógyilkosok újabb hűne. Budapest. Csontos Jenő és Bornhauser József pécsi kórházi ápolók a demarkációs vonalon nemrégiben kirabolták és meggyilkolták Szalay Eleknet és ennek elmebeteg fiát. A rablógyilkosokra most újabb büntényt derített ki a budapesti rendőrség. Kikutatta ugyanis, hogy Miltich Miklósnét és Stein Ellát szintén ők gyilkolták meg Polhamuel Ernő pécsi kórházi ápoló segítségével. Polhamuel Ernőt a pécsi hatóságok lefartóztatták. Kiadása íránt megindult az eljárás.

— Hirtelen halál. Biró Ferenc, a Lloyd-palota fűtője ma délelőtt szívinfarktus következtében meghalt. Mikor észrevették, elhívták hozzá dr. Vicas Gyula, majd dr. Radnai Béla és dr. Kabdebó György orvosokat, akik a beállott halált konstátálták. Az ügyészség vizsgálatot indított, hogy nem szengáz ölte-e meg Birót. De a tanuk egyhangzó vallomása és az orvosi vélemény alapján bebizonyosodott, hogy Biró Ferencet régi szivbaja ölte meg.

Egy színházi pályázat körül. Budapest. A Városi színházat ill. Abrányi Emil kapta meg a népszínházi bizottság ülésén. A pályázók, közöttük a magyar állam is panasszal fog élni a bizottság határozata ellen.

— A Bercsényi-utcai betörés. Megírta az Aradi Közlöny, hogy az elmúlt héten Horn testvérek sültműhely tulajdonosok Bercsényi-utcai lakásán vakmerő betörés történt. A rendőrségnek két napi erélyes nyomozás után sikerült elfogni a tetteseket Morár Ilés, Dávid Ernő, Bélin István, László Gyula, Veckerle József, Nagy István és Szabó János személyében. A tetteseket ma a Raszlig-csoport kihallgatta és lefienykepezlette. Holnap átkísérik őket az ügyészség fogházába.

Friedrich István mentelmi ügye.

Budapest. A magyar nemzetgyűlésen több mentelmi ügyet intéztek el, közöttük Friedrich Istvánút is, akit a főudvarnagyi bíróság kiköltöztetett a lakásból. A nemzetgyűlés felhívta az igazságügyminisztert, hogy a főudvarnagyi bíróság hatáskörét döntse el és addig is Friedrich lakásügye függőben marad.

A bajor katonai szervezetek elakarták foglalni Ausztriát.

A titkos bajor katonai szervezetek ügye régóta állandó tárgyat képezik a francia sajtó heves támadásainak. Ezek a szervezetek, melyeket Orgesch név alatt ismernek, Európaszerte diplomáciai harcokra is vezettek Németország és az antant között. Az antant ugyanis lefegyverzésüket követelte, a német kormány is adta a megfelelő rendeletet, de azt nem hajtották végre. Escherich, az Orgeschék vezére a rendelet végrehajtását egyszerűen megtagadta. A francia sajtó agresszív szándékokat tulajdonított az Orgeschnek. Hogy ez a feltevés nem volt teljesen alaptalan, azt most egy bajor képviselőházi vita nyomán kipattant leleplezés is bizonyítja. Mayer Koy, a bajor királyság elnöke ugyanis panasziratot jelentetett meg, melyben szenzációs részleteket közöl a titkos bajor katonai szervezetek szándékairól.

Mayer Koy elmondja, hogy a lokális Chiemgauwehr négy vezetője megvonta tőle bizalmát és azt követelte, hogy mondjon le. Mayer Koy ugyanis az Inttel Süd nevű szervezet zászlótartója volt. Indokul azt hozzák fel, hogy Mayer Koy Bothmerrel és Dortennel barátkozott, tehát franciabarát által tervezett, de csak rövid ideig fennállott rajnai köztársaság elnöke volt. Mayer Koy a vádakra panaszirattal felel és elmondja, hogy Escherich és annak helyettese Kanizler a bajor Einwohnerwehret a jobboldali eszközévé akarja tenni. Kanizler nem áll észszeköttetésben az osztrák monarchistákkal, sőt azok ellen van és az Orgeschel és a bajor Einwohnerwehrek és a Kapp-féle ellenfordalom idején nagy szerepet játszott Erhardt-féle tengerészeti brigáddal az osztrák csatlakozás kérdését a Berlihóli irányított nagynémet mozgalom szellemében akarta megoldani.

Ez azt jelenté, hogy Kanizler fegyveres erővel el akarta foglalni Ausztriát, hogy így az antantot beiejezett tény elé állítsa. Kanizler a chiemgaui Einwohnerwehrek vezetőségéhez is felszólítást intézett, nem volna-e hajlandók egy Karintába irányuló fegyveres expedícióban résztvenni? Az Erhardt tengerészeti brigád vezetőihez hasonló felszólítást intézett Kanizler, de azt a választ kapta, hogy a brigádot Felsősziléziában akarták felhasználni. Kanizlerék már az innsbrucki lövészverseny alkalmával terveztek fegyveres akciót, amit úgy látszik akkor az osztrákok is megsejteltek, mert a lövészverseny idejére megszüntették a vasúti közlekedést Bajorország felé. A titkos katonai szervezetek egyik vezetője közölte is annak idején Mayerrel, hogy óvva int, ne avatkozzanak be fegyveres erővel az innsbrucki lövészversenybe. Hogy ez a lehetőség egyáltalában csak felmerült — mondja Mayer Koy — azt mutatja, mily kevés felelősségérzettel bírnak egyesek a bajor nemzetel szemben.

Látogatás az árvaházban.

A Kis Ernő-utcában levő árvaházban ez a felirat olvasható: „Arad város polgárai az árvaháznak.” Benn az udvarban apró, egyforma ruhába öltözött gyerekek sütkéreznek a télutói napon és vígan nevetgélnek, amint egyik a másikat alaposan hátbatalálja a rongylabdával. Hátul a fal mellett a felügyelő tanár cigarettázik és könyvéből néha feltekintve elintézi a gyerekek között felmerülő esetleges panaszokat. Az igazgatói lakás az emeleten van. Már a lépcsőházban találkoztam a direktorral, Balázs Ferencel. Bevezetett az igazgatói szobába. Azután ekszkuzálta magát, hogy olyan rendetlen a szoba, de a leányiskola, a minek helyszüke miatt az árvaházban adtak helyet, az egyik osztályát az igazgató szoba mellé helyezte el és tekintve, hogy a teremnek nincsen külön bejárata, a kisleányok mind az igazgatói irodán járkálnak keresztül. Valóságos örömmel tett elözet azon kérésnek, hogy meglekinthessem az árvaházat: — Mert tetszik tudni a közönség nagyon keveset törődik most tanában az árvakkal. A nagy háboru elfásította az embereket és így igazán csak örülnöm kell, ha legalább a sajtó egy időre ránk tereli a közönség érdeklődését.

Legelőször a tantermeket járjuk körül, de most nagyon össze van szorítva minden, mert a leányiskola minden helyet elfoglal. A gyerekek nagyon össze vannak zsúfolva és így a tanteremben rossz a levegő. Persze Balázs igazgató állandóan reménykedik, hogy végre csak elviszik a leány iskolát és megint normális kerékvágásba jön minden. A hálóteremben szorosan egymás mellett hófehér ággyruhá s vaságyak sorakoznak. A gyerekek egyedül takarítják a szobáikat. A gyerekek, akikkel a folyosón vagy a termekben találkozunk, köszöntnek bennünket: — Sarut mune. A betegszobában egy kisleány fekszik. Szép hosszukás kis arcát ki pirosította a láz, de mikor Balázs igazgatót meglátta, örömmel emelkedett fel és már messziről kiáltotta feléje: — Szervusz kis papa! Azután átölelte szorosan a nyakát és nem akarta elengedni. Csak akkor nyugodott bele, hogy a „kispapa” elmegy, mikor Balázs megígérte, hogy délután biztosan lejön mesélni. A folyosókon állnak egymás melletti sorban a gyerekek szekrényei. Az egyiket találomra kinyitottam. Egy kis munkaköpeny van legfelül. Balázs jól eső gyengédséggel magyarázza: — Ez a kis műszerész inasunkké. Bementünk a cipészműhelybe. Csomó apró cipő hever egy rakáson. Az intézet saját műhelyében javíttatja a gyorsan romló gyermek cipőket. Két árva gyermek is dolgozott a műhelyben és Balázs boldogan mutatja be őket: — A kis szustérinasok. A szabóműhelyben ruhákat készítenek és matracokat. Most sok ruhára van szükség, mert ha a leányiskola elmegy, vagy 60 új hadiárva fognak összeszedni Arad megye területéről és azoknak, amint megérkeznek, ruhákat kell adni. A konyhában példás tisztaság van és a szakácsnén kívül a nagyobb leányok is segédkeznek a főzés mesteriségeiben. Azután lementünk az udvarba. Végigmentünk a gyerekek

bámuló sorai között, és hátra mentünk a baromfi udvarra. Az állatgazdaság még egészen új. — mondotta az igazgató — mert a régi világban a hatóságok csak ígértek mindent, de semmit sem csináltak. Most másként van, mert a védnőknőnk Ispravnicné és Goldisné önagyságák kijárják, hogy most a legpompásabb berendezés áll rendelkezésünkre. Csirkék, kacsák, gyöngytyukok, nyulak, libák, malacok. Egy erre a célra berendezett fűtött helyiségbe apró idei csirkék csipognak. A másik szobában költőgéppel kísérleteznek. Minden nap másik gyerek van szolgálatban a kis gazdaságban. Balázs igazgató ugyszólván minden nyulat, minden csirkét névről ismer. Fenn ebédhez szült a hárag. Hosszu asztal mellett ültek a gyerekek. Egyik felén a leányok, a másik oldalon a fiúk. Mindegyik előtt kis tányér, ebbe kapják porciójukat. Ma éppen péntek öröme levest, egy tojást és főzeléket kapott minden árva. A felügyelők ugyanazt eszik, amit az árvák. Csak ők még palacsintát is kaptak. Balázs Ferenc megmutatta a jobb tanulókat. — Sajnos az idén nagyon rossz fűanyagom van, de a leányok, azok sokkal szorgalmasabbak. Most is két leány van, akik kereskedelmibe járnak már. A mostani fiuk tekintve, hogy nem szeretnek tanulni, legtöbnyire ipari pályára mennek.

Egész az ajtóig kikísért az igazgató. Szerettem volna neki valami köszönetfelet hebegni az emberiség nevében, hogy ezek a szerencsétlen apátlan-anyátlan árvák ilyen lelkiismeretes gondozás alatt vannak az ő kezében. (S. E.)

Közgazdaság.

A valutapiac.

Páris, szikratávirat március 3. Dollár 14.16, leu 18.75, márka 22.75. — Bucuresti, március 3. Dollár 73.5, márka 1.23 és fél. — Arad, március 4. Dollár 74, márka 1.24. — Timisoara (Tomcsvár), március 4. Dollár 74.25, márka 1.24. — Budapest, március 3. Angol font 1690—1740, szokol 550—570, dollár 415—455, francia frank 2800—2830, márka 700—715, lira 1620—1660, osztrák korona 58—65, rubel 175—195, leu 560—590, svájci frank —, korona és frankdinar 1100—1150, lengyel márka 43—47. Bécs, március 3. Márka 1155, leu 954, lira 2650, francia frank 5200, svájci frank 12100, dollár 728, rubel 310, szokol 912, angol font 2825, dinár 1960, magyar bankjegy 165, lengyel márka 78.75. — Zürich, március 3. Berlin 955, Milano 2192, Prága 765, Budapest 137.5, Bécs 130, London 2335, Páris 4285, Zágráb 410, Bucuresti 810, Newyork 601.5, osztrák lebeljegyzi korona 90, Varsó 69, Hollandia 205.6.

= Budapesti értéktőzsde. Budapest, március 3. Az értéktőzsden a következő fontosabb kurzusok alakultak ki: Magyar Hitel 1780, Osztrák Hitel 950, Angol-Magyar Bank 8500, Leszámitoló bank 785, Salgótarjáni 6600, Rimamurányi 3475, Államvasut 3825, Jelzálog és Hitelbank 435.

= A petrolium ára. Bucuresti: A kormány bizottságot nevezett ki, amely meg fogja állapítani az ország petrolium-szükségletét. A

fennmaradó petroliumot és melléktermékeket kivitelre fordítják. Titulescu pénzügyminiszter egy vagon petrolium árát 10 ezer leiben állapította meg.

Elfogott tolvajok.

Kolestyan Anna Határ-utca 6—7. szám alatti lakos bezárt lakását Bellai József és Halász Ferenc álkulccsal felnyitották és néhány ezer lei értékű, fehérneműt elvittek onnan. A tolvajok a lopott holmit átadták Kovács György Csernovitz Péter-utcai rovtommultu egyén feleségének, aki azt Németországon házalás közben eladta. Az el nem adott ruhaneműt a Kovácsnéknál megtartott házkutatás alkalmával a Rasztig detektivcsoport emberei megtalálták. A tetteseket a rendőrség letartóztatta. — Velicu Jánosnak, a Vadászkiürt-szálloda igazgatójának és Schecter Miksának a Str. Marasesti (Kossuth-utca) 24. szám alatti lakásába nemrég álkulcs segítségével behatoltak és onnan 50.000 lei értékű ruhaneműt elvittek. A Rasztig-csoportnak sikerült a tetteseket Ficu Mihály bűntettett előéletű, Erk József, Bellai József és Halász Ferenc személyében elfogni. A nyomozás alatt az elloptott ruhaneműk közül egy vadonatúj szmoking megkerült.

Mozsi.

A mozgóképszínházak műsora. Március 5-én az Apollóban: Judex. Bűnügyi dráma I. rész. — Az Urániában: Dr. Rank szféruma. Társadalmi dráma. — „Judex” bemutatója. Forró premier este volt tegnap az Apolló színházban. A közönség, amely a jegyeket már előre elkapkodta, színiültig megtöltötte a nézőteret és feszült kíváncsisággal várta a nagystílusú francia bűnügyi dráma bemutatását. Mindjárt előjárójában megállapíthatjuk, hogy mindazt a sok várakozást, amit a közönség ehhez a filmhez fűzött, már az első fejezet beváltotta. Szédületes méretek, idegzárgató mesésövé, zseniális trükkök és művészi tövtelek jellemzik ezt a nagyszabású filmet, amelynek érdekessége, szépsége valószággal frapportozta a premier publikumát. Judex, a titokzatos bíró lesújtó oklénec hatását már az első fejezetben tapasztalhatjuk. Favraux bankár rejtélyes halálában. Hiába vételi körül magát a bankár detektivekkel, Judex láthatatlan kéze másodpercnyi pontossággal suit le rá. A rendőrség érthetetlenül áll a bankár halálával szemben, senkisésem tudja mi történt, de a bankár leánya ösztöneltől hátrva, teljesíti a titokzatos Judex parancsát s apja összeharcsolt nagy vagyonát szétosztja a szegények között. Tette nem marad titalom nélkül, mert a mikor gonosztévők akarják elrabolni, a titokzatos Judex megjelenik s megmenti őt a banditák karmai közül. Ez az első fejezet rövidre szabott meseje, amelyet természetesen az izgalmas részületek tesznek még érdekesebbé. Judex első részét az Apolló még szombat és vasárnap mutatta be, míg az Uránia vasárnap kezdte vetíteni ugyanezt a filmet.

Dr. Rank szféruma. (Társadalmi dráma az Urániában.) Megkapó meséjű, igen érdekes társadalmi drámát mutatót be tegnap az Uránia színház, nagyszámú közönségének tetszésére. Dr. Rank szféruma sok érdekes problémát tár elénk, amelyeket a szerző zseniálisan old meg

különös, nem mindennapi történet keretében. A drámai filmet, amely a legjobbak közül való, szombaton mutatja be utoljára az Uránia színház.

A próféta háreme.

BERLIN. Muck Lamberty, a kit egész Németországban ismeretek extravagáns apostoli tevékenységéről, csunyan fejezte be a napokban próféta tevékenységét. Az önmegtartóztatás, az egyszerűség és az erkölcsösség prédikátorának kreálta magát és maga körül gyűjtötte a mindkét nembeli fiatalokat, akik az Uj hadseregnek nevezték magukat, esküdtek a vézérre és hónapokon keresztül követtek városokon és falvakon át. Különösen Középnémetország helységeit járta nagy előszeretettel Lamberty, ahol tanítványaival régi német néptáncokat adhatott elő, amelyek mindenütt nagy tetszést váltottak ki, mert a derék polgárok az apostol mozgalmát a mai eldurvult fiatalság ellen felvett küzdelemnek minősítették. A jénai diákoknak nem tetszett Lamberty nagy önmegtartóztatása és egyszerűsége, mert alaposan megzavarták a produkcióit, a munkások pedig reakciós mozgalmat szítottak a háttérben és több ízben megakadályozták előadása megtartását. Végül azonban mégis csak szóhoz jutott és óriási közönség hallgatta végig. Erfurtban egy templom nem volt elég nagy a hallgatóság befogadására. Gothában az iskolák fogadták tüntető let kesedéssel. Az Augustiner Kircheben, amelynek régi szószékéről valamikor Luther Márton beszélt, óriási hallgatóság szitta be az új próféta tanait, amelyek sok exaltáltság mellett sok jót és okosat is ígértek. A mozgalom alapjában a középkori kereszties gyermekhadakhoz hasonlított. Tavaszszal az Uj Hadsereg Északnémetországba akarta áttenni tevékenységét színhelyét. Féli szállásul Altenburg kormányha Leuchtenburg városát jelölte ki számukra. Onnan jön a különös híradás, amelyből megtudjuk, hogy Muck Lambertyben nagyon is sok emberi tulajdonság van és próféta szerepe a vége felé jár. Kiderült ugyanis, hogy Lamberty a Neue Schar fiatal leányaira gyakorolt nagy befolyással átválto módon visszaél. Amint eddig megállapítható, a próféta Leuchtenburgban valószágos háremet rendezett be magának, aminek az lett a következménye, hogy rövidesen megszületett az első kis Muck, akit valószíntileg több is fog követni. Az altenburgi kormány megettette a szükséges lépéseket és az Uj hadsereget kiűtasította Leuchtenburgból. Lambertyról kiderült, hogy a háboru alatt Kielben lázadás miatt letartóztatott és Helgolandba internáltak. A forradalom kitörésekor mint a katonatanács tagja a Hindenburg-hadiszálláson töltött be vezető állást.

NYILTTÉR.

Az ezen rovattal közzétett nem vállalunk felelősséget.

Varga Imre utódal „Szent Margit” temetőkezesi vállalat tulajdonosa...

özv. Komócsy Jánosné

szül. Márton Mária a „Szent Margit” temetőkezesi vállalatnál 33 évig működött varrnője...

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó hirdetéséért 75 bani...

Levelezés.

„ITT A TAVASZ” jellegére még egy levél van. 883

Alkalmazás.

ELSŐRANGU SZABASZNO nagyobb vállalatnál állást keres. Közép-utca 27. 881

Lakás.

BUTOROZOTT szobát keres a belvárosban intelligens uriember. Cimek Wallinger hirdetőjébe (Lázár-utca) adandók. 10464

Vétel és eladás.

GYERMEKÁGY, ruganyos matraccal eladó. Batthyány-utca 23. I. em. jobb oldal. 0713

LAKASBERENDEZÉS ELADÓ. Megtekinthető naponta d. e. 10-12 és d. u. 4-6. Str. Consistorialni (Batthyány-u) 30. f. szint jobbra. 885

EGY köbber gyártmányú hintó és egy butor eladó. Megtekinthető Perényi-utca 16. házmeztérnél. 809

KÉTSZAZ DARAB KÖRÖSVÖLGYI BANK részvény sűrűsen eladó. Cim a kiadóban. 877

ÍRÓGEP, Adler-féle cirtl és latin betűkkel eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10464

ÍRÓASZTAL eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10464

Uj illemszabályok.

Knigge híres munkája, amely arról szól, miként viselkedjünk emberekkel szemben...

Az étteremben. Az árakban, bármily magasak is, a kés ára nincs benne. — Ha az ujjadat a szájadba dugod...

Színházban és hangversenyen. A Tosca előadása nem alkalmas hely arra, hogy összeszámláld a napi jövedelmeidet...

Társaságban. A zsebkendőbe való köhögés nem feltétlen jele a pazarlásnak és proccságnak. — Bármily sok zsiros ételt ettél is annál kevésbbé zsiros legyen a tónusod.

A szerelemben. Hogy önmagáért szeressenek valakit az jóga a fiatal és szép embernek, öregnél és csunyaánál tuzás, gazdagnál smucigság.

„A követségi titkár.”

(Letartóztatott nemzetközi szélhámós.)

A párisi és berlini rendőrségnek együttesen sikerült Hamburgban letartóztatni egy nemzetközi szélhámóst és bankcsalót...

A szerkesztőség KÁROLY JÓZSEF felel.

FRAKKÖLTÖNY teljesen új, eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10464

NYOLCAS cséplőgép, egy négyes és tizes kazán eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10464

KÖRÖSVÖLGYI TAKAREKPENZTARI részvények nagyobb mennyiségben eladók. Cim a kiadóban. 878

ANTIK és modern porcellánb. butor, szőnyeg, festményeket, ékszert, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Aladók kiállítás. Boulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

EGY Hofher Schranz gyártmányú 8 lóerős eredeti magánjáró cséplőgarnitúra eladó Hönigsz Péternél. Ujszentanna. 783

POLGARI TAKARÉK részvények nagyobb mennyiségben sűrűsen eladók. Cim a kiadóban. 876

ELADÓ gyermek kocs. Fábian Gábor-utca 5a) 852

8 H. P. Máv. cséplő-garnitúra, üzemepek, futányos áron eladó. Cim: Szilvay telep, Nagyzerénd, Aradm. 867

Ingtalan.

HÁROM-HÉT SZOBAS modern magánházak, elfoglalható lakással, esetleg istállival és kocsiszinnel a belvárosban eladó. Bővebbet Wallinger adásvételi közvetítő irodájában Lázár-utca. 10464

Üzletek.

ÜZLETHELYISÉG azonnal kiadó. Bővebbet dr. Zeiner ügyvédi irodája Str. Eminescu (Deák F. utca) 29. 879

Különféle.

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Lázár-utca. Klein L. hirdetés és hírlap irodája Strada Romanului (Zrinyi-u.) és Mandi, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boroi Béni-tér) 15. szám alatti papírtüzlete.

Ojtó anyag

szerteszert ellen (Phylaxia sz. 880 rumtermelő r.-t. Budapest) kapható

Vojtek Kálmán gyógyszerárban ARADON.

Nemzeti színű zászlók

előírt nagyságban kaphatók az Egyházmegyei Könyvkereskedésben 10464 Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 35.

Román

magyar, német nyelvet tőkéletesen tudó hivatalnokot keresek azonnali belépésére.

König szállító.

MEGJELENT

A SZÉP ASSZONY NAPLÓJA diszkiadásban.

A szennazációs napló nem kerül nyilvános árusításra, megrendelhető az összes könyvkereskedők úján.

ÁRA 50.- LEL.

AZ „ARADI KÖZLÖNY”

1921-től naponta 6 oldalon jelenik meg.

AZ „ARADI KÖZLÖNY”

Erdély magyarságának legelterjedtebb napilapja.

AZ „ARADI KÖZLÖNY”

tudósításai megbízhatók. Eredeti, és, kimérté táviratokat tesz a világ minden részéből.

Előfizetési árai mérsékeltek:

Table with 2 columns: Subscription type and Price. Rows include: Egy évre helyben és vidéken (180 Lel.), Fél (90), Negyed (45), Egy hóra (15), Egyes szám ára (1).

Legjobb hirdetői organum!